

שלח לך (414)

מצוה אינן נזוקים לא בהליכתן ולא בחזירתן, ולכן העם היושב בארץ לא יכלו להזיק למרגלים ולמנוע מהם לקצור פירות. וסיבה השניה שהעם העז הניח להם לקצור פירות, משום ש"וְגַם זִבְתָּ חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא" ואינם חסים על פירות ארצם, שכן יש להם שפע פירות משובחים.

רבי יהונתן אייבשיץ בספרו "תפארת יהונתן"

טוֹכָה הָאָרֶץ מֵאֵד מֵאֵד (יד.ז)
מסופר כי אדם אחד בא אל רבי לוי יצחק מברדיטשוב, כדי לקבל הימנו עצה אם לעלות לארץ ישראל או לא. אמר לו רבי לוי יצחק הרי מובא בגמרא ברכות (ח.): שאמרו לרבי יוחנן כי ישנם זקנים בבבל. תמה רבי יוחנן ושאל הלא כתיב: "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם", כלומר דוקא בארץ ישראל אפשר שיהיו זקנים, אבל בחו"ל לא? וכיון שאמרו לו שהללו משכימים קום לבית הכנסת, ומאחרי שבת שם, אמר רבי יוחנן, זהו מה שמועיל להם לאריכות ימים. א"כ, אמר רבי לוי יצחק לשואל, מבוואר מהגמרא שבתי הכנסיות של חוץ לארץ יש להם מעלה כמו בארץ ישראל, ולפי זה יוצא שקדושת ארץ ישראל גדולה כקדושת בית הכנסת, וארץ ישראל כולה הוא כמו בית הכנסת אחד גדול. ועתה סיים ואמר: שקול את הדבר, אם מסוגל הנך להתנהג בארץ ישראל כמו שצריך להתנהג בבית הכנסת, עלה לארץ ישראל.

ספר "ומחוק האור"

ה' אָרְךָ אֲפִים וְרַב חֶסֶד (יד.יח)
מדוע לא נאמר כאן: "ואמת" כפי שנאמר בפרשת כי תשא? ברם התואר "אמת" בא להשמיע שהקב"ה מקיים את ההבטחה לאבות. לכן, שם בפרשת כי תשא, כשמזכיר משה רבינו את ההבטחה הזאת: "וזכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך... בכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם" (שמות לב. יג), הזכיר איפוא את מידת האמת, שיקיים ה' יתברך את ההבטחה. אבל כאן הרי לא רצו בני ישראל לקבל ארץ ישראל, והדין הוא שכשנותנים מתנה לאדם על ידי אחר והלה אומר: אי אפשר בה, איננו זוכה במתנה זו, וא"כ הרי נשתחרר השם יתברך מהבטחה, וממילא אין טעם להזכיר כאן מידת האמת. ספר "מענה של תורה"

תְּרִימוּ תְרוּמָה.....(ט"ו, כ)

על הפסוק "וַיָּרָא מִנְחָה כִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נְעִמָּה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסִפְלָא...." (בראשית מט, טו), יש שאלה מפורסמת, והיא, שהדברים נראים לכאורה כסתירה. שהרי אם ראה

וְשֵׁם רְאִינוּ אֶת הַנִּפְלִים בְּנֵי עֲנָק מִן הַנִּפְלִים וַנֹּהִי בְּעֵינֵינוּ פְּחָגִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם (יג. לג)

ידוע הטבע שאדם המסתכל בתוך העין חברו רואה את בבואת עצמו מוקטנת וזעירה כמדת השחור שבעין. והנה כי כן כשהיו המרגלים מביטים בתוך עין הענקים ראו שם את עצמם ממש כמדת גדלם הטבעית, כיון שעניי הנפילים גם כן היו ענקים מאוד. וזהו שאמרו: "וַנֹּהִי בְּעֵינֵינוּ פְּחָגִים", בעיני עצמנו, כשאנו מסתכלים איש בעיני רעהו, אנו רואים את בבואתם כגודל חגבים, "וְכֵן", לשון נכון, בדמותנו האמיתית, "הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם", כשהבטנו בעיניהם.

ספר "כתב סופר"

וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן (יג.כו)
וברש"י מהו וילכו להקיש הליכתן לביאתן, מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה, ע"כ. והנה לעיל (פסוק ג) כתב רש"י "כולם אנשים וכו'..." ואותה שעה כשרים היו, ומשמע דבשעת הליכתן עדיין לא היו בעצה הרעה, וצ"ב. ונראה דהנה אמרו חז"ל (קידושין מ.) מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה וכו' ואלא מה אני מקיים הנה אנכי מביא רעה אל העם הזה פרי מחשבותם (ירמיה פ"ו), מחשבה שעושה פרי הקב"ה מצרפה למעשה, מחשבה שאין עושה פרי אין הקב"ה מצרפה למעשה, ע"כ. ולפי זה יש לבאר, דאמנם בשעת הליכתן היו כבר במחשבה רעה, אלא דכיון והיה במחשבה בלבד שאין הקב"ה מצרפה למעשה, ואם כן מדינא עדיין כשרים היו, אולם כששבו ועשו מחשבתן ונמצא דמחשבתן משעת הליכתן עשתה פרי, ובכגון זה הקב"ה מצרפה למעשה ומעתה יקרא דאף הליכתן בעצה רעה.

ספר "המאור שכתורה"

וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זִבְתָּ חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא... אָפֶס כִּי עָז הָעָם הָיָה בְּאָרֶץ (יג. כז.כח)
יש להקשות: (א) מדוע נכתב: "אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ", הרי ברור שדברו על ארץ ישראל. (ב) הלא המרגלים להוציא דיבת הארץ באו, וא"כ מדוע היו צריכים לומר: "זִבְתָּ חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא"? (ג) אם העם היושב שם היו עז והיו שם ילידי ענק, הכיצד נתנו רשות למרגלים לבצור ולקצור מענבי כרמם ומשאר הפירות השייכים להם? אלא ששתי הקושיות הראשונות יתרצו את האחרונה: המרגלים חששו שבני ישראל לא יאמינו להם: ש"עָז הָעָם הָיָה בְּאָרֶץ", שהרי אם העם היה עז, כיצד נתנו להם רשות לבצור הפירות? ולכן אמרו: "בָּאנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ", כלומר שאנו שלוחי מצוה, ושלוחי

הלכה: דיני ברכת הריח

ההולך בגינות ופרדסים ומריח ריח טוב מהעצים, אם נטעו אותם כדי שיפיצו ריח טוב בעודם מחוברים, מברך את הברכה הראויה אף שנמצא במרחק מהם, וטוב שיכוון להריח ולא יספיק במה שנהנה מהריח. אך אם נטעו אותם לשם נוי או לשם גדר וכדו', אסור לו לברך אף שנהנה ומתכוון להריח היות ולא ניטע לשם ריח, אך אם תופס בידו או שמתקרב לכיוון הריח באופן הניכר שעושה כן להריח, הרי זה מברך, דנחשב באופן זה עשוי להריח.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: הצלחה אינה סופית, וכך גם הכישלון

ספר "שמחלה"

חקירה: עביד איניש דינא לנפשיה

יש לו כח רק לכופף את הדין, או גם לפסוק את הדין, ונפק"מ כשטעה בשיקול הדעת, אם יש לו כח גם לפסוק, כבית דין יועיל אפילו אם טעה (קונטרסי שיעורים בבא קמא טו-ב אות ב) ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ריח הנר: פעם בא אל הרבי מקוצק חסיד ושאל: מדוע התורה אומרת על הדלקת הנרות בבית המקדש: "יעלה נרו תמיד", הרי הנר בסוף כבה? ענה לו הרבי מקוצק: נכון שהאור כבה, אבל הריח נשאר. כמו כן, כאשר יהודי מדליק נשמה של יהודי אחר, אפילו אם האש תיראה כמתעמעמת, הריח ההשפעה, לעולם לא תיעלם.

המלקט

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזוזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליזבת מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן משה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר.

יששכר את מעלת המנוחה, מדוע נטה שכמו לסבול? יש תשובה מופלאה על כך בשם החזון איש זצ"ל. כאשר יהודי רוצה להקריב קרבן לה', עליו לעשות זאת מן המובחר ביותר, כמו שהיה אצל הבל שהביא מן המובחר, ולכן שעה ה' אל מנחתו, אבל קין שהביא מן הגרוע לא שעה. גם יששכר, מסביר החזון איש, ביקש להקריב את חייו לה', והתכוון מה הוא הדבר הטוב והערב ביותר אשר אנשים חפצים בו, ואת זה הוא התכוון להקריב לה'. הוא התכוון בענין, ומשהגיע למסקנה שהדבר הנחשק ביותר בעולם הזה, היא המנוחה, החליט להקריב דוקא אותה להקב"ה, ולכן "ויט שכמו לסבול".

יש בדברים מרגשים אלה מסר חד כתער! שהרי רק בדרך זו, כאשר אדם תורם להקב"ה את הדבר הטוב ביותר שיש לו, הוא מוכיח את אהבתו לרבונו כל העולמים. כל עוד שהוא מעדיף לשמור אצלו את הדברים הללו, אין אהבתו שלימה.

ספר ברכי נפשי מאת הרב זילברשטיין שליט"א

ולא תתורו אחרי לבבכם (טו.לט)

צריך להבין, לכאורה סיבת המינות נובעת מקלקול הדעת והשכל, ומקום משכן הדעת באדם הלא הוא בראש ולא בלב, אם כן ראוי היה להזהיר לא תתורו אחרי דעתכם וראשכם, וכמו שמצינו הרבה פעמים שהתורה מייחסת את החכמה ללב כמו שנאמר: "ולבי ראה הרבה חכמה" (קהלת א. טו), "חכם לב יקח מצוות" (משלי יח). מסביר זאת רבי אלחנן וסרמן זצ"ל: שאכן כן יסודות האמונה מצד עצמם פשוטים ומוכרחים לכל אדם שאיננו שוטה וא"א להסתפק באמיתותם, זאת בתנאי אחד, שלבו לא יהיה משוחד, היינו שיאזין לשכלו ולא ינהא אחר תאוות העולם הזה. לפי זה מובן שסיבת המינות והכפיה אינה בקלקול השכל מצד עצמו, אלא מפני רצונותיו ותאוותיו המטעות ומעוורות עיני שכלו, לכן מזהירה אותנו התורה ולא תתורו אחרי לבבכם, זו מינות, כדי שיהא השכל חופשי מנטיות הרצון וממילא יכיר האמת המוכרעת לכל בן דעת.

ספר "לחתך עליון"

וראי אתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ונעשיתם אתם (טו.לט)

מניין המצוות עשה עם מצוות לא תעשה עולים: תרי"ג כמבואר במסכת מכות (כג:), והנה הציצית היא אחת מהתרי"ג מצוות, ונמצא שעל ידי הציצית צריכים לבא לזכור את שאר התרי"ב מצוות. ה"אלשיך הקדוש" אמר רמז נפלא בזה: "כל מצות ה'" בגימטריא: "תרי"ב", והיינו "וראי אתם אתו" את הציצית שהיא אחת מתרי"ג המצוות, ועל יד כך, "וזכרתם" תזכרו "כל מצות ה'", היינו שאר תרי"ב מצוות.

ספר "להתעדן באהבתך"

